

ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC CẢM XÚC XÃ HỘI CHO TRẺ 5 – 6 TUỔI TẠI TRƯỜNG MẦM NON CON ĐƯỜNG TUỆ ĐỨC

Lương Ngọc Anh

Học viên cao học, ngành Giáo dục học (Mầm non), Trường ĐHSP Tp Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 - 6 tuổi là hoạt động có mục đích, có kế hoạch do giáo viên tổ chức thực hiện nội dung giáo dục theo chủ đề cụ thể với những phương pháp, hình thức giáo dục phù hợp với đặc điểm tâm lý của trẻ nhằm giáo dục năng lực cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi gồm: nhận thức bản thân, làm chủ bản thân, nhận thức xã hội, làm chủ các mối quan hệ và ra quyết định có trách nhiệm. Nghiên cứu này tiếp cận phương diện lý luận về đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi. Đây là quá trình phát triển và triển khai các giải pháp hiệu quả cho các vấn đề thách thức khi tổ chức hoạt động giáo dục cho trẻ nhằm phát triển cảm xúc xã hội của trẻ qua việc thay đổi, cải tiến cách thức giáo dục kém hiệu quả, có thể là phương pháp, hình thức, hoặc phương tiện hướng đến việc đáp ứng mục tiêu, nội dung giáo dục tình cảm, kỹ năng xã hội của Chương trình giáo dục mầm non Việt Nam và mô hình CASEL nhằm nâng cao năng lực cảm xúc xã hội của trẻ 5 -6 tuổi.

Từ khóa: hoạt động giáo dục, giáo dục cảm xúc, trẻ 5-6 tuổi, đổi mới hoạt động giáo dục,

INNOVATING SOCIAL-EMOTIONAL EDUCATION ACTIVITIES FOR 5–6-YEAR-OLD CHILDREN AT “CON DUONG TUE DUC” PRESCHOOL

Luong Ngoc Anh

Graduate Student, Early Childhood Education, Ho Chi Minh City University of Education

Abstract: Social-emotional education activities for 5–6-year-old children are purposefully and systematically designed by teachers, aligning with specific thematic content and employing methods and forms of education suitable to children's psychological characteristics. These activities aim to foster social-emotional competencies in children, including self-awareness, self-management, social awareness, relationship skills, and responsible decision-making. This study takes a theoretical approach to innovating social-emotional education activities for 5–6-year-olds. It involves developing and implementing effective solutions to address challenges in organizing educational activities, focusing on enhancing children's social-emotional development. This process includes reforming ineffective educational methods, forms, or tools to better meet the objectives and content of emotional and social skills education outlined in Viet Nam's Early Childhood Education Program. It also aligns with the CASEL framework to improve social-emotional competencies in 5–6-year-old children.

Keywords: educational activities, emotional education, 5–6-year-old children, innovation in educational activities

Nhận bài: 29/10/2024

Phản biện: 25/11/2024

Duyệt đăng: 30/11/2024

I. GIỚI THIỆU

Trong phiên họp “Đổi mới, phát triển giáo dục mầm non đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045” nêu rõ “Đổi mới Chương trình GDMN theo tiếp cận năng lực, tôn trọng quyền của trẻ em, dựa trên trực tiếp cảm - xã hội phù hợp với tâm sinh lý độ tuổi và sự phát triển toàn diện của trẻ em về thể chất, trí tuệ, thẩm mỹ, đặt nền móng để hình thành những giá trị cốt lõi của con người Việt Nam” là một trong 3 mục tiêu trọng tâm của giáo dục mầm non đến năm 2030 (Văn phòng Chính phủ, 2024)

Đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 - 6 tuổi là quá trình phát triển và triển khai các giải pháp hiệu quả cho các vấn đề thách thức khi tổ chức hoạt động giáo dục cho trẻ nhằm

phát triển cảm xúc xã hội của trẻ qua việc thay đổi, cải tiến cách thức giáo dục kém hiệu quả, có thể là phương pháp, hình thức, hoặc phương tiện hướng đến việc đáp ứng mục tiêu, nội dung giáo dục tình cảm, kỹ năng xã hội của Chương trình giáo dục mầm non Việt Nam và mô hình CASEL nhằm nâng cao năng lực cảm xúc xã hội của trẻ 5 -6 tuổi.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề lý luận về đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi

2.1.1. Mục tiêu đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi

Đối với trẻ: nhằm nâng cao năng lực cảm xúc

xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi tại trường mầm non Con Đường Tuệ Đức như tăng khả năng tự kiểm soát cảm xúc của bản thân, phát triển khả năng tương tác xã hội giữa trẻ với bạn bè, với giáo viên, với những người thân trong gia đình, với những người xung quanh, và phát triển các kỹ năng giải quyết vấn đề để giải quyết xung đột một cách độc lập.

Đối với giáo viên: Thiết lập một môi trường thuận lợi để trẻ có cơ hội được thực hành và luyện tập ở mọi lúc, mọi nơi; Ứng dụng các phương pháp dạy học hiện đại một cách linh hoạt và sáng tạo với nhiều hình thức đa dạng giúp trẻ hứng thú trong học tập, đáp ứng mục tiêu, nội dung giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ; Giúp giáo viên trong nhà trường biết quản lý cảm xúc và điều chỉnh hành vi của bản thân cho phù hợp với vai trò và trách nhiệm của những người làm giáo dục.

Đối với nhà trường: Cải tiến chất lượng giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 - 6 tuổi phù hợp với mục tiêu đổi mới toàn diện, nâng cao hiệu quả giáo dục của nhà trường trong thời gian tới.

Đối với gia đình và cộng đồng: Thiết lập mối quan hệ, phát triển nhận thức của gia đình và cộng đồng xung quanh trẻ để cùng nhau hỗ trợ cho sự phát triển năng lực cảm xúc xã hội cho trẻ “Cần cả một ngôi làng để nuôi dạy một đứa trẻ”.

2.1.2.1. Đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi

Trên bình diện phương pháp dạy học, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: Phương pháp dạy học phải chú ý tạo hứng thú, tăng cường tính tích cực chủ động của học sinh "Cách học phải nhẹ nhàng và vui vẻ, chớ gò ép thiếu nhi vào khuôn khổ của người lớn" (Trần Thái Trọng và Nguyễn Nghĩa Tiệp, 2018).

Trên bình diện tổ chức hoạt động giáo dục cho trẻ mầm non, Văn Thị Minh Tư (2022) cho rằng, Tổ chức hoạt động giáo dục cho trẻ ở trường mầm non là phương pháp tích hợp, lồng ghép các chủ đề giáo dục một cách tự nhiên, hài hoà theo nhu cầu, nguyện vọng, hứng thú của trẻ trên cơ sở lấy hoạt động chủ đạo của lứa tuổi để tích hợp các hoạt động khác nhằm thực hiện mục tiêu và nhiệm vụ giáo dục tích hợp ở bậc học mầm non. Nguyễn Thị Hòa (2019) nhận định, tổ chức hoạt động giáo dục cho trẻ ở trường mầm non là “quá trình tập hợp những tác động sự phạm phù hợp với khả năng và tiềm năng vốn có của trẻ nhằm hướng đến việc cung cấp cho trẻ cơ hội vận dụng kiến thức, kỹ năng trong những hoàn cảnh nhất định, phát huy thể mạnh của trẻ, giúp trẻ tích cực tìm kiếm,

lựa chọn và đưa ra quyết định của mình”.

Tác giả Đỗ Thị Minh Liên (2008) đưa ra những yêu cầu vai trò của giáo viên trong đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục cho trẻ ở trường mầm non sau như: Giáo viên mầm non là người thực hiện quá trình giáo dục cảm xúc xã hội thông qua việc tổ chức các hoạt động đa dạng cho trẻ ở trường mầm non. Giáo viên cần có năng lực lập kế hoạch tổ chức hoạt động giáo dục một cách khả thi và hiệu quả; Giáo viên cần biết cách tổ chức môi trường hoạt động mang tính phát triển, tạo cơ hội, tình huống, thách thức mới, tạo cảm giác tin tưởng để kích thích trẻ tham gia vào các hoạt động giáo dục mang tính tìm tòi, khám phá để tự kiến tạo kiến thức; Giáo viên cần có năng lực phối hợp sử dụng linh hoạt và sáng tạo các phương pháp, biện pháp dạy học tích cực để hướng dẫn các hoạt động giáo dục cho trẻ: hệ thống các câu hỏi gợi mở được sắp xếp theo trình tự nhận thức của trẻ, các tình huống có vấn đề để buộc trẻ phải động não tìm cách giải quyết chúng, hệ thống các hoạt động được xây dựng phức tạp dần phù hợp với khả năng của trẻ..., với từng nhóm trẻ dưới các hình thức khác nhau, linh hoạt giải quyết các tình huống mới nảy sinh trong nhóm trẻ hoặc với cá nhân trẻ. Điều này đòi hỏi giáo viên phải hiểu biết vững vàng về trẻ.

Tóm lại, đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục là quá trình vận dụng các phương pháp dạy học tích cực, hiện đại; cải tiến, điều chỉnh những phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội chưa hiệu quả, chưa khả thi của giáo viên nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục cảm xúc xã hội và năng lực cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi. Trong quá trình đổi mới phương pháp, có thể ứng dụng một số phương pháp giáo dục cảm xúc xã hội sau:

Phương pháp thực hành chánh niệm: *Chánh niệm là một phương pháp thực hành có lịch sử phong phú*” (Kuyken, W và cộng sự, 2022). Chánh niệm đơn giản có nghĩa là chú ý đến thời điểm hiện tại, có mục đích, không phán xét. Việc khám phá chánh niệm không liên quan gì khác ngoài những gì có thể quan sát trực tiếp thông qua nhận thức giác quan, cảm xúc và tinh thần của chúng ta với mục tiêu hỗ trợ hạnh phúc của học sinh và nhà giáo dục bằng cách chia sẻ các thực hành nhận thức đơn giản và phát triển thái độ tò mò và tử tế xung quanh cách thức thực hành chánh niệm, tâm trí và cơ thể làm việc, nhằm thúc đẩy tình yêu thương, lòng trắc ẩn và sự kết nối;

để phát huy khả năng tập trung và nâng cao nhận thức về bản thân và người khác; và đưa nhận thức vào các hoạt động sinh hoạt hàng ngày để thúc đẩy một lối sống lành mạnh. Thực hành thiền định có thể bao gồm việc ngồi yên lặng (như thiền), vận động (như yoga và thái cực quyền) và chiêm ngưỡng thiên nhiên hoặc nghệ thuật (Jennings, 2015). Chánh niệm (Mindfulness) có cơ chế linh hoạt, kết hợp nhiều phương pháp và hình thức tổ chức các hoạt động khác nhau, có thể dễ dàng tích hợp trong chương trình giảng dạy hoặc đưa thành một hoạt động riêng, trong đó chủ yếu dựa trên nền tảng cá nhân, không đòi hỏi nhiều về các nguồn lực như cơ sở vật chất, học liệu nhằm đáp ứng được nhu cầu và hoàn cảnh đa dạng của các đối tượng người học. Mindfulness đã tồn tại từ lâu và có chiều sâu gắn liền với văn hóa, lịch sử Việt Nam (Trần Thị Bích Ngân, 2022).

Chánh niệm là một phương pháp thực hành hữu ích giúp mọi người nắm bắt khoảnh khắc hiện tại mà không phán xét. Nó cho phép họ quan sát những suy nghĩ, cảm xúc và nhiều thứ khác trong khi giảm căng thẳng và lo lắng, đồng thời thúc đẩy sự minh mẫn và cân bằng cảm xúc. Điều tuyệt vời về chánh niệm là nó không chỉ dành cho người lớn; mà còn là một phương pháp thực hành có giá trị đối với trẻ em. Chánh niệm đối với trẻ em ở mọi lứa tuổi đặt nền tảng cho khả năng phục hồi cảm xúc, nhận thức về bản thân và cảm giác bình tĩnh bên trong sẽ giúp ích cho chúng trong suốt cuộc đời. Phương pháp Chánh niệm cho trẻ em trang bị cho tâm trí trẻ những công cụ vô giá để nuôi dưỡng lòng tự trọng, quản lý căng thẳng và giải quyết hiệu quả những thách thức của cuộc sống. Các kỹ năng chánh niệm xây dựng ở trẻ mầm non sự tự tin, điều hướng căng thẳng và đối phó với những tình huống khó chịu. Phương pháp Chánh niệm dạy trẻ cách chú ý đến suy nghĩ, cảm xúc và môi trường xung quanh mà không cố gắng thay đổi hoặc kiểm soát chúng; trao quyền cho trẻ quản lý cảm xúc và phản ứng của mình theo cách lành mạnh, nuôi dưỡng kỹ năng tự điều chỉnh và xây dựng sự đồng cảm. Trước những thách thức đi kèm trong quá trình phát triển từ thời thơ ấu đến tuổi thiếu niên, chánh niệm là một công cụ mạnh mẽ giúp giảm áp lực và thúc đẩy hạnh phúc ở mọi cột mốc phát triển (Ceren Erten a, Gökhan Güneş (2024)

Phương pháp giáo dục tích hợp: Phương pháp giáo dục tích hợp trong giáo dục mầm non là phương pháp giáo dục kết hợp giữa các lĩnh

vực khác nhau để giúp trẻ phát triển toàn diện, tập trung vào việc kết hợp nhiều hoạt động giáo dục khác nhau như âm nhạc, thể chất, khoa học, kỹ năng sống... nhằm phát triển toàn diện cho trẻ mầm non. Phương pháp giáo dục tích hợp được áp dụng từ giai đoạn mầm non là do trẻ có thể phát triển hài hòa các mặt từ thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm xã hội... tạo sự phát triển toàn diện và thống nhất (Nguyễn Thị Hòa, 2023)

Một số lợi ích nổi bật phương pháp Giáo dục tích hợp là tạo điều kiện để trẻ phát triển thể chất, trí tuệ, xã hội, tình cảm cũng như sáng tạo nghệ thuật. Giáo dục tích hợp khuyến khích trẻ tham gia hoạt động và trò chơi, tương tác với các bạn trong lớp cũng như giáo viên và môi trường xung quanh. Từ đó, trẻ có thể phát triển sự tự tin cũng như kỹ năng giao tiếp của mình. Giúp trẻ hình thành nhận thức rõ hơn về các hoạt động trải nghiệm, điều này khuyến khích trẻ học hỏi, phát triển khả năng suy luận cá nhân. Tạo sự kết nối giữa giáo viên và gia đình, đây là yếu tố quan trọng giúp trẻ có cơ hội học tập và phát triển tốt hơn.

Mục tiêu phương pháp giáo dục tích hợp trong giáo dục mầm non là phát triển toàn diện cho trẻ thông qua các hoạt động tích hợp các lĩnh vực khác nhau trong quá trình giáo dục và phát triển của trẻ. Trong 5 mục tiêu quan trọng có mục tiêu "*Phương pháp giáo dục tích hợp giúp trẻ mầm non phát triển tình cảm và kỹ năng sống*" bằng cách khuyến khích trẻ tham gia các hoạt động học tập và trải nghiệm thực tế trong môi trường đa dạng. Đây là những hoạt động giúp trẻ phát triển kỹ năng xã hội, cảm xúc xã hội, tư duy phân biệt và độc lập giải quyết vấn đề. Phương pháp giáo dục tích hợp giúp trẻ phát triển tình cảm bằng cách khuyến khích trẻ thể hiện cảm xúc của mình và tương tác với người khác. Khi tham gia các hoạt động học tập tích hợp, trẻ được khuyến khích thể hiện những suy nghĩ, ý tưởng của mình cũng như lắng nghe ý kiến của người khác. Điều này giúp trẻ phát triển khả năng thể hiện và điều khiển cảm xúc của mình, học cách tôn trọng người khác cũng như ứng xử phù hợp với mọi người xung quanh.

Hiện nay, giáo dục tích hợp cho trẻ ở trường mầm non được thể hiện ở những định hướng như sau: (1) Lồng ghép các hình thức hoạt động vui chơi, học tập và các nhiệm vụ lao động khác nhau phù hợp với trẻ để triển khai khám phá chủ đề; (2) Thiết kế nội dung giáo dục theo các chủ đề trọng tâm và lấy trẻ làm trung tâm. Xây dựng mối quan

hệ qua lại giữa trẻ với môi trường văn hóa – xã hội trong gia đình và thế giới tự nhiên – xã hội đảm bảo sự quen thuộc gần gũi. Lưu ý phù hợp với khả năng nhận thức của trẻ; (3) Giáo viên linh hoạt trong việc xác định, lựa chọn và tổ chức các hình thức hoạt động để tăng sự hứng thú tìm hiểu của trẻ; (4) Khuyến khích giáo viên áp dụng, phối hợp một cách sáng tạo các phương pháp giáo dục dạy và học khác nhau. Tổ chức môi trường học tập cho trẻ được tăng cường hoạt động phù hợp với xu hướng đổi mới về phương pháp dạy học thiên về nâng cao kinh nghiệm sống thực tế cho trẻ; (5) Giáo viên cần tận dụng các điều kiện, các tình huống, hoặc các nguyên vật liệu thiên nhiên, tái sử dụng thích hợp, để hướng dẫn trẻ tìm hiểu, khám phá và tạo ra các sản phẩm mới mang tính sáng tạo; (6) Thường xuyên đánh giá hoạt động giáo dục và dạy học dựa vào các mục tiêu và các kết quả mong đợi đề ra trong quá trình giảng dạy.

Để áp dụng hiệu quả phương pháp giáo dục tích hợp trong giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi, giáo viên cần lưu ý: Nắm vững kỹ thuật dạy học tích cực: Việc trao đổi và tích lũy kinh nghiệm để áp dụng vào dạy học, giáo dục tích hợp cho trẻ ở trường mầm non là điều cần thiết; Hỗ trợ trẻ phát triển các giác quan: Giáo viên cần tổ chức các hoạt động vui chơi học tập có sử dụng đa dạng các giác quan như nghe, ngửi, cầm nắm và cảm nhận sau đó khuyến khích trẻ nêu ý kiến/ cảm nhận của bản thân để cùng thảo luận và tiếp thu kiến thức; Vận dụng phương pháp hợp lý: Giáo viên có thể kết hợp các phương pháp với nhau một cách hợp lý, làm sao để đảm bảo mục đích của hoạt động, đạt hiệu quả; Tìm hiểu những phương pháp khác nhau để làm cho hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội thú vị và mang lại hiệu quả cao.

Phương pháp Câu chuyện xã hội: Trong phương pháp giáo dục trẻ, giáo viên có thể sáng tạo thêm các "Câu chuyện xã hội" với nội dung phù hợp với ngữ cảnh, tình huống và các vấn đề mà trẻ đang cần hỗ trợ về cách giải quyết giải quyết vấn đề thực tế mà trẻ đang gặp phải trong sinh hoạt hằng ngày. Câu chuyện xã hội là một câu chuyện hoàn toàn mới là phương pháp rất hiệu quả trong việc giáo dục nhân cách và dạy kỹ năng mới cho trẻ.

Ưu điểm của phương pháp này là trẻ tiếp thu một cách rất tự nhiên và hứng thú vì các tình tiết, nội dung câu chuyện rất phù hợp với hoàn cảnh, tình huống của trẻ và đúng thời điểm do giáo viên sáng tạo nên, Câu chuyện xã hội sẽ dẫn dắt

trẻ thông qua một nhân vật hình mẫu và các tình huống truyện thực tế. Đây đều là các tình huống vô cùng gần gũi và gắn liền với hành trình phát triển của mỗi đứa trẻ. Câu chuyện xã hội sẽ đề cập đến những khó khăn mà các bạn nhỏ vẫn thường gặp phải như khi bắt đầu làm quen với bạn mới ở trường, bị bắt nạt... Thông qua cách nhân vật tháo gỡ các tình huống đó, trẻ sẽ học được nhiều tính cách và kỹ năng mới một cách rất tự nhiên. Ngoài việc bắt chước những hành vi tốt của nhân vật trong chuyện, trẻ còn học được cách tự lập và tự duy để giải quyết các vấn đề trong cuộc sống.

2.2.3. Đổi mới hình thức tổ chức hoạt động giáo dục CXXH cho trẻ 5 -6 tuổi

Chương trình giáo dục mầm non (Bộ GD-ĐT, 2021) nhấn mạnh yêu cầu " phải tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, tìm tòi, khám phá môi trường xung quanh dưới nhiều hình thức đa dạng, đáp ứng nhu cầu, hứng thú theo phương châm "chơi mà học - học bằng chơi". Chương trình nêu rõ về các hình thức GDMN như: *Tổ chức hoạt động có chủ định của giáo viên và theo ý thích của trẻ; Tổ chức hoạt động trong phòng lớp, Tổ chức hoạt động góc; Tổ chức hoạt động ngoài trời; Tổ chức hoạt động cá nhân, Tổ chức hoạt động theo nhóm, Tổ chức hoạt động cả lớp.* Đồng thời, trong mục hướng dẫn thực hiện chương trình cũng nêu rõ "*Nội dung của các lĩnh vực giáo dục chủ yếu được tổ chức thực hiện theo hướng tích hợp và tích hợp theo các chủ đề gần gũi thông qua các hoạt động đa dạng, thích hợp với trẻ và điều kiện thực tế của địa phương*".

Theo tác giả Trần Ngọc Phương (2017), "Đổi mới hình thức giáo dục không chỉ là áp dụng công nghệ giáo dục mà còn là đổi mới phương pháp giảng dạy, hình thức tổ chức lớp học, cách thức quản lý và kiểm tra đánh giá."

Nghiên cứu này chỉ ra rằng, Đổi mới hình thức tổ chức hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi là việc áp dụng nhiều hình thức đa dạng; phát huy ưu điểm của những hình thức cũ và kế thừa có chọn lọc mô hình giáo dục cảm xúc xã hội tiên tiến như mô hình giáo dục trải nghiệm, mô hình SEL của CASEL để nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển năng lực cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi ở trường mầm non.

Từ những lý luận trên, chúng tôi tập trung tổ chức hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi với nhiều hình thức đa dạng kết hợp đánh giá thường xuyên theo chương trình giáo dục mầm non hiện hành. Đồng thời có thể vận dụng

một số ưu điểm của một số mô hình giáo dục tiên tiến như:

Mô hình giáo dục trải nghiệm: Phan Thị Thúy Hằng (2023) đã đề xuất vận dụng mô hình giáo dục trải nghiệm (GDTN) của David A. Kolb trong giáo dục kỹ năng cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi nhằm giúp trẻ có những kiến thức và kỹ năng thực hành trải nghiệm cảm xúc xã hội phù hợp đặc điểm phát triển cảm xúc của trẻ gồm 4 giai đoạn:

- Giai đoạn 1: Trải nghiệm cụ thể các kỹ năng CXXH

- Giai đoạn 2: Quan sát, đối chiếu, phản hồi:

- Giai đoạn 3: Trẻ cùng cô đưa ra các cách ứng xử, cách thể hiện kỹ năng CXXH phù hợp với tình huống trẻ đã trải qua để thể hiện kỹ năng CXXH vào hoàn cảnh tương tự

- Giai đoạn 4: Thử nghiệm trong tình huống mới

Mô hình giáo dục cảm xúc xã hội SEL của CASEL theo trình tự 5 nội dung

Mô hình học tập cảm xúc xã hội (Social Emotional Learning - SEL) của CASEL (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning) và SEL Sanford Harmony hiện đang được trường mầm non Con Đường Tuệ Đức áp dụng như một phương pháp giáo dục tiên tiến. Hai mô hình này giúp trẻ phát triển toàn diện, không chỉ về mặt nhận thức mà còn về mặt cảm xúc và kỹ năng xã hội. Theo CASEL, giáo dục tình cảm xã hội được xây dựng dựa trên 5 năng lực cốt lõi:

Tự nhận thức (Self-awareness): Trẻ học cách nhận biết cảm xúc, giá trị cá nhân, và điểm mạnh của mình. Điều này giúp trẻ tự tin và hiểu rõ bản thân hơn.

Tự quản lý (Self-management): Khả năng kiểm soát cảm xúc, suy nghĩ và hành vi của trẻ để đạt được mục tiêu cá nhân và tập thể, bao gồm việc quản lý căng thẳng và động lực.

Nhận thức xã hội (Social awareness): Trẻ học cách cảm thông và hiểu cảm xúc, nhu cầu, và quan điểm của người khác, từ đó xây dựng mối quan hệ tích cực với mọi người xung quanh.

Kỹ năng quan hệ (Relationship skills): Kỹ năng này giúp trẻ giao tiếp, hợp tác và giải quyết xung đột một cách hiệu quả, đồng thời duy trì mối quan hệ tốt đẹp với bạn bè và người lớn.

Ra quyết định có trách nhiệm (Responsible decision-making): Trẻ được khuyến khích đưa ra các quyết định dựa trên đạo đức, cân nhắc hậu quả và trách nhiệm xã hội.

Mô hình Sanford Harmony bổ sung với các

hoạt động và chương trình tương tác nhằm tăng cường sự đồng cảm, giao tiếp, và gắn kết giữa trẻ. Trường mầm non Con Đường Tuệ Đức đã sáng tạo trong việc tích hợp các yếu tố từ hai mô hình này vào chương trình học, giúp trẻ hình thành nền tảng vững chắc về cảm xúc, đạo đức và xã hội ngay từ những năm đầu đời.

2.1.4. Đổi mới phương tiện tổ chức hoạt động giáo dục CXXH cho trẻ 5 -6 tuổi

Đổi mới phương tiện tổ chức hoạt động giáo dục CXXH cho trẻ mẫu giáo 5 -6 tuổi là việc ứng dụng các phương tiện dạy học mới, kết hợp với phương pháp và hình thức trong sự đổi mới nhằm đáp ứng mục tiêu, nội dung giáo dục; nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển năng lực CXXH cho trẻ mẫu giáo 5 -6 tuổi. Trong khuôn khổ của nghiên cứu này, chúng tôi cải tiến và bổ sung một số phương tiện dạy học nhằm hỗ trợ cho việc đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ một cách hiệu quả, bao gồm những phương tiện như: Cải tiến các dụng cụ trực quan (đồ chơi, tranh ảnh, clip); vận dụng các câu chuyện giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ vào mỗi tuần theo trình tự của chương trình SEL Sanford Harmony; tăng cường hiệu quả các bài hát hỗ trợ trẻ nhận biết và quản lý cảm xúc; bổ sung các dụng cụ thí nghiệm khoa học giúp trẻ khám phá cảm xúc bên trong; Sáng tác chuyện xã hội phù hợp với tình huống/ hoàn cảnh tại lớp

2.2. Đề xuất một số biện pháp đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi ở trường mầm non Con Đường Tuệ Đức

Giải pháp 1: Xây dựng môi trường giáo dục thân thiện và an toàn. Tạo không gian thân thiện bằng cách thiết kế lớp học thân thiện và khuyến khích sự tương tác giữa trẻ với GV, giữa trẻ với trẻ. Xây dựng các góc thư giãn trong lớp học để trẻ có thể thư giãn và tìm hiểu cảm xúc của mình. Giáo viên cần thiết lập các quy tắc nhóm lớp rõ ràng, nhất quán, giúp trẻ cả thấy an toàn và có kỷ luật. Giáo viên giám sát các hoạt động của trẻ và hỗ trợ kịp thời khi có các tình huống xung đột hoặc căng thẳng xảy ra.

Giải pháp 2: Nâng cao năng lực chuyên môn của GV đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội. Giáo viên cần nghiên cứu và có những kiến thức khoa học nền tảng chắc chắn, có tư duy mở, tư duy phản biện, giải quyết vấn đề. Giáo viên cần tự học, tự nghiên cứu cập nhật những phương pháp giáo dục, hình thức giáo dục, phương tiện giáo dục tích cực, tiên tiến để nâng cao hiệu quả

đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi.

Giải pháp 3: Ứng dụng phương pháp giáo dục tích hợp cảm xúc xã hội vào quá trình tổ chức hoạt động học, hoạt động vui chơi, hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ ở trường mầm non. Giáo viên có thể lồng ghép, ứng dụng các phương pháp giáo dục cảm xúc xã hội vào quá trình tổ chức hoạt động học, hoạt động vui chơi, hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ ở trường mầm non Con Đường Tuệ Đức.

Giải pháp 4: Ứng dụng các tình huống giáo dục. Giáo viên có thể sử dụng các tình huống thực tế xảy ra trong cuộc sống hàng ngày để trẻ thảo luận và tìm cách giải quyết vấn đề. Điều này giúp trẻ rèn luyện khả năng nhận diện và quản lý cảm

xúc trong các tình huống thực tế

Giải pháp 5: Tăng cường phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình để nâng cao chất lượng giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi

III. KẾT LUẬN

Nghiên cứu đã phân tích và làm sáng tỏ lý luận về hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi; đổi mới hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ 5-6 tuổi ở trường mầm non; sự phù hợp của sự đổi mới phương pháp, hình thức, phương tiện tổ chức Chương trình giáo dục cảm xúc xã hội (SEL) Sanford Harmony với phương pháp, hình thức, phương tiện giáo dục tình cảm, kỹ năng xã hội của trẻ 5-6 tuổi trong Chương trình giáo dục mầm non Việt Nam, với Bộ chuẩn phát triển trẻ 5 tuổi của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). Văn bản hợp nhất 01/VBHN-BGDĐT, ngày 13/04/2021) sửa đổi Chương trình Giáo dục mầm non
- Brazzelli và cộng sự (2021). *Social Emotional Competence, Learning Outcomes, Emotional and Behavioral Difficulties of Preschool Children: Parent and Teacher Evaluations*. *Developmental Psychology*, Volume 12-2021 | <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.760782>
- Bùi Diệu Quỳnh (2020). Hướng dẫn thực hiện tích hợp giáo dục cảm xúc và xã hội trong các nhà trường tiểu học ở Anh Quốc. *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, Số 34.- Tr.: 60 - 64 (TC-V/0229).
- CASEL (2012). *2013 CASEL Guide: Effective Social and Emotional Learning Programs: Preschool and Elementary School Edition*. Chicago, IL: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL).
- CASEL (2020). *CASEL'S SEL FRAMEWORK: What Are the Core Competence Areas and Where Are They Promoted?*. Chicago, IL: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL).
- CASEL 5 (2020). *What is the CASEL Framework*. <https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/>
- Chu Thị Hồng Nhung (2014). *Tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường mầm non*. Đề tài Khoa học Công nghệ cấp Trường, mã số: V2013-09
- Nguyễn Thị Hòa (2023). *Giáo dục tích hợp ở bậc mầm non*. NXB Đại học Sư phạm
- Ceren Erten a, Gökhan Güneş (2024). Social behaviour changes via mindfulness practices in early childhood. (*Children and Youth Services Review* Volume 158, March 2024, 107452).
- Phan Thị Thúy Hằng (2023). Đề xuất qui trình vận dụng mô hình giáo dục trải nghiệm của David Kolb trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng cảm xúc xã hội cho trẻ 5 -6 tuổi.
- Trần ngọc Phương (2017), *Đổi mới hình thức giáo dục - Yếu tố quyết định nâng cao chất lượng đào tạo*.